

Flatanger kommune
Økonomi og administrasjon Flatanger

Det kongelige nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Melding om vedtak

Vår ref:
2015/10171-6

Deres ref

Saksbehandler
Rune Strøm

Dato
01.02.2016

Høring av forslag til innretning på havbruksfondet.

Vedlagt følger utskrift av saksdokument med vedtak i ovennevnte sak,

Vår ref. 2015/10171–6 bes oppgitt ved henvendelse

Med hilsen

Anita Stamnes Hågensen
Sekretær

Flatanger kommune
Rådmann i Flatanger

Saksmappe: 2015/10171-2

Saksbehandler:

Rune Strøm

Saksframlegg

Høring av forslag til innretning på havbruksfondet.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Flatanger Formannskap	7/16	19.01.2016
Flatanger Kommunestyre	2/16	28.01.2016

Rådmannens innstilling

Med utgangspunkt i vurderinger foretatt i høringsdokument, og av rådmannen i saksframstilling, avgir Flatanger kommune følgende høringsuttalelse.

- Det opprettes et nasjonalt havbruksfond.
- Det er ingen merknader til foreslåtte fordelingsnøkkel av inntektene mellom fylkeskommuner og kommuner.
- Ved fordeling av inntektene bør primært «lokalitets-MTB» legges til grunn, evt kombinert med en mindre vektlegging på «slaktevolum».
- Forvaltning av havbruksfondet gjøres enklest mulig, gjennom at «umiddelbar utbetaling» legges til grunn. Dette er forutsatt at midlene som utbetales til kommunene defineres som helt frie inntekter og kan benyttes til både drift- og investeringsoppgaver i kommunene.

Behandling i Flatanger Formannskap - 19.01.2016

Rådmannen endret sin innstilling til følgende:

Med utgangspunkt i vurderinger foretatt i høringsdokumentet, og av rådmannen i saksframstilling, avgir Flatanger kommune høringsuttalelse i tråd med høringsuttalelse fra NFKK, som følger:

Fordelingsnøkkel av midlene

- Prinsipielt mener vi at vederlaget uavkortet skal gå til lokale myndigheter, men for å bidra til en rask og klar avklaring så aksepterer vi at 20% av vederlaget går til staten.
- Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunens andel av total lokalitetskapasitet (les: total MTB på lokalitetsnivå). Organisasjonene mener at

dette vil være en rettferdig fordeling hvor de kommunene som har vært gode til å tilrettelegge for havbruksaktivitet tilgodesees med en relativ større andel av midlene enn de kommuner som i mindre grad har havbruksaktivitet i sitt område. I tillegg til at vi mener at dette gir en rettferdig fordeling, så er dette også en ordning som er enkel å forvalte. Å legge til grunn kun lokaliteter som er i bruk er komplisert og uhensiktsmessig i og med at en lokalitet som ikke benyttes likevel vil representerer et arealbeslag.

- En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av ny-tildelte/utvidede lokaliteter. Denne tildelingen er ment som en kompensasjon for arbeidet med å tilrettelegge for ny havbruksaktivitet i kommunen. Dette kan også være et insitament til å klarere nye og mer egnede lokaliteter på bekostning av mindre gode lokaliteter.
- Det er nå en rekke initiativ til å etablere interkommunale arealplaner. I flere av disse initiativene har fylkeskommunen spilt en viktig rolle. En bedre samordning av arealplaner og andre fellestiltak mellom kommunene vil i fremtiden bli enda viktigere. Med den rollen Fylkeskommunen har i dag med å samordne denne type aktiviteter bør 10 % av midlene gå til fylkeskommunene fordelt ut fra det enkelte fylkes andel av total lokalitetskapasitet. Det bør ligge en forutsetning i tildelingene til fylkeskommunene at midlene skal benyttes i samordning av fellestiltak relatert til havbruksaktivitet, på tvers av kommunegrensene.

Tildeling av midler

- Tildeling av midler fra Havbruksfondet må ikke medføre en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene.
- Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år.
- Vi mener at det vil være uhensiktsmessig med andre utbetalingsordninger enn utbetaling med en gang vederlag for økt kapasitet er innbetalt. Dette er en ordning som forvaltningsmessig er enklest. Denne ordning sikrer også at midlene kommer i bruk og overlater eventuell forvaltning til den enkelte kommune.
- Høringsnotat viser til at den siste tildelingsrunden, med frist 31.12.2016 for innløsning av vederlaget for vekst, ikke vil inngå i den nye ordningen. NFKK og Sjømat Norge har ingen forståelse for dette, og mener bestemt at den kapasitetsøkningen som tildeles etter innføring av denne nye ordningen må inkluderes i det nye havbruksfondet, og komme til utbetaling til kommunene senest innen utgangen av første kvartal 2017.

Havbruk som distriktsnæring har en meget stor andel av arbeidsplasser i lokalsamfunn langs kysten. Det er viktig at lokalsamfunn gjøres mer attraktive for å sikre sysselsetning og bosetning. Bidraget fra vederlaget for vekst vil således være et viktig bidrag til kommunene for at de kan videreutvikle seg med gode tilbud, og med det også legge til rette for videre vekst i havbruksnæringen og verdiskaping for storsamfunnet.

Ingen andre forslag enn rådmannens innstilling ble fremmet.

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt som formannskapet innstilling til kommunestyret.

Innstilling i Flatanger Formannskap - 19.01.2016

Med utgangspunkt i vurderinger foretatt i høringsdokumentet, og av rådmannen i saksframstilling, avgir Flatanger kommune høringsuttalelse i tråd med høringsuttalelse fra NFKK, som følger:

Fordelingsnøkkel av midlene

- Prinsipielt mener vi at vederlaget uavkortet skal gå til lokale myndigheter, men for å bidra til en rask og klar avklaring så aksepterer vi at 20% av vederlaget går til staten.
- Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av total lokalitetskapasitet (les: total MTB på lokalitetsnivå). Organisasjonene mener at dette vil være en rettferdig fordeling hvor de kommunene som har vært gode til å tilrettelegge for havbruksaktivitet tilgodesees med en relativ større andel av midlene enn de kommuner som i mindre grad har havbruksaktivitet i sitt område. I tillegg til at vi mener at dette gir en rettferdig fordeling, så er dette også en ordning som er enkel å forvalte. Å legge til grunn kun lokaliteter som er i bruk er komplisert og uhensiktsmessig i og med at en lokalitet som ikke benyttes likevel vil representerer et arealbeslag.
- En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av ny-tildelte/utvidede lokaliteter. Denne tildelingen er ment som en kompensasjon for arbeidet med å tilrettelegge for ny havbruksaktivitet i kommunen. Dette kan også være et insitament til å klarere nye og mer egnede lokaliteter på bekostning av mindre gode lokaliteter.
- Det er nå en rekke initiativ til å etablere interkommunale arealplaner. I flere av disse initiativene har fylkeskommunen spilt en viktig rolle. En bedre samordning av arealplaner og andre fellestiltak mellom kommunene vil i fremtiden bli enda viktigere. Med den rollen Fylkeskommunen har i dag med å samordne denne type aktiviteter bør 10 % av midlene gå til fylkeskommunene fordelt ut fra det enkelte fylkes andel av total lokalitetskapasitet. Det bør ligge en forutsetning i tildelingene til fylkeskommunene at midlene skal benyttes i samordning av fellestiltak relatert til havbruksaktivitet, på tvers av kommunegrensene.

Tildeling av midler

- Tildeling av midler fra Havbruksfondet må ikke medføre en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene.
- Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år.
- Vi mener at det vil være uhensiktsmessig med andre utbetalingsordninger enn utbetaling med en gang vederlag for økt kapasitet er innbetalt. Dette er en ordning som forvaltningsmessig er enklest. Denne ordning sikrer også at midlene kommer i bruk og overlater eventuell forvaltning til den enkelte kommune.
- Høringsnotat viser til at den siste tildelingsrunden, med frist 31.12.2016 for innløsning av vederlaget for vekst, ikke vil inngå i den nye ordningen. NFKK og Sjømat Norge har ingen forståelse for dette, og mener bestemt at den kapasitetsøkningen som tildeles etter innføring av denne nye ordningen må inkluderes i det nye havbruksfondet, og komme til utbetaling til kommunene senest innen utgangen av første kvartal 2017.

Havbruk som distriktsnæring har en meget stor andel av arbeidsplasser i lokalsamfunn langs kysten. Det er viktig at lokalsamfunn gjøres mer attraktive for å sikre sysselsetning og bosetning. Bidraget fra vederlaget for vekst vil således være et viktig bidrag til kommunene for at de kan videreutvikle seg med gode tilbud, og med det også legge til rette for videre vekst i havbruksnæringen og verdiskaping for storsamfunnet.

Behandling i Flatanger Kommunestyre - 28.01.2016

Ingen andre forslag enn formannskapetets innstilling ble fremmet. Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Vedtak i Flatanger Kommunestyre - 28.01.2016

Med utgangspunkt i vurderinger foretatt i høringsdokumentet, og av rådmannen i saksframstilling, avgir Flatanger kommune høringsuttalelse i tråd med høringsuttalelse fra NFKK, som følger:

Fordelingsnøkkel av midlene

- Prinsipielt mener vi at vederlaget uavkortet skal gå til lokale myndigheter, men for å bidra til en rask og klar avklaring så aksepterer vi at 20% av vederlaget går til staten.
- Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunens andel av total lokalitetskapasitet (les: total MTB på lokalitetsnivå). Organisasjonene mener at dette vil være en rettferdig fordeling hvor de kommunene som har vært gode til å tilrettelegge for havbruksaktivitet tilgodesees med en relativ større andel av midlene enn de kommuner som i mindre grad har havbruksaktivitet i sitt område. I tillegg til at vi mener at dette gir en rettferdig fordeling, så er dette også en ordning som er enkel å forvalte. Å legge til grunn kun lokaliteter som er i bruk er komplisert og uhensiktsmessig i og med at en lokalitet som ikke benyttes likevel vil representerer et arealbeslag.
- En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av ny-tildelte/utvidede lokaliteter. Denne tildelingen er ment som en kompensasjon for arbeidet med å tilrettelegge for ny havbruksaktivitet i kommunen. Dette kan også være et insitament til å klarere nye og mer egnede lokaliteter på bekostning av mindre gode lokaliteter.
- Det er nå en rekke initiativ til å etablere interkommunale arealplaner. I flere av disse initiativene har fylkeskommunen spilt en viktig rolle. En bedre samordning av arealplaner og andre fellestiltak mellom kommunene vil i fremtiden bli enda viktigere. Med den rollen Fylkeskommunen har i dag med å samordne denne type aktiviteter bør 10 % av midlene gå til fylkeskommunene fordelt ut fra det enkelte fylkes andel av total lokalitetskapasitet. Det bør ligge en forutsetning i tildelingene til fylkeskommunene at midlene skal benyttes i samordning av fellestiltak relatert til havbruksaktivitet, på tvers av kommunegrensene.

Tildeling av midler

- Tildeling av midler fra Havbruksfondet må ikke medføre en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene.
- Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år.
- Vi mener at det vil være uhensiktsmessig med andre utbetalingsordninger enn utbetaling med en gang vederlag for økt kapasitet er innbetalt. Dette er en ordning som forvaltningsmessig er enklest. Denne ordning sikrer også at midlene kommer i bruk og overlater eventuell forvaltning til den enkelte kommune.
- Høringsnotat viser til at den siste tildelingsrunden, med frist 31.12.2016 for innløsning av vederlaget for vekst, ikke vil inngå i den nye ordningen. NFKK og Sjømat Norge har ingen forståelse for dette, og mener bestemt at den kapasitetsøkningen som tildeles etter innføring av denne nye ordningen må inkluderes i det nye havbruksfondet, og komme til utbetaling til kommunene senest innen utgangen av første kvartal 2017.

Havbruk som distriktsnæring har en meget stor andel av arbeidsplasser i lokalsamfunn langs kysten. Det er viktig at lokalsamfunn gjøres mer attraktive for å sikre sysselsetning og bosetning. Bidraget fra vederlaget for vekst vil således være et viktig bidrag til kommunene for at de kan videreutvikle seg med gode tilbud, og med det også legge til rette for videre vekst i havbruksnæringen og verdiskaping for storsamfunnet.

Dokumenter i saken

Type	Dato	Tittel	Adressat
I	10.12.2015	Forslag til innretning på havbruksfondet- høring.	Det kongelige nærings- og fiskeridepartementet
S	11.01.2016	Høring av forslag til innretning på havbruksfondet.	

Vedlegg:

1 Høring av forslag til innretning på havbruksfondet.

Saksopplysninger

Viser til vedlagte høringsdokument fra Det kongelige Nærings- og Fiskeridepartementet av 10.12.2015.

Frist for å gi høringsinnspill er satt til 18.februar 2016.

Regjeringen vil legge til rette for videre vekst i oppdrettsnæringen, hvor en av forutsetningene er tilgang på tilstrekkelig og egnet areal. Bl.a. ut fra dette er regjeringen bedt om å opprette et havbruksfond som skal sikre en rimelig fordeling av kommunal sektors andel av vederlaget på alle fylkeskommuner og kommuner med oppdrettsvirksomhet. Forutsatt at en kan oppnå en miljømessig bærekraftig utviklingen (spesielt mht lakselussituasjonen) legges det opp til en at det kan tildeles ny produksjonskapasitet annethvert år (Jfr. Havbruksmeldingen).

Det er nå innspill på innretningen av dette fondet det nå ønskes innspill på innenfor bl.a. følgende områder:

- Fordelingsnøkler mellom a) fylkeskommuner og kommuner, b) kommuner og c) fylkeskommuner.
- Størrelse og frekvens på utbetalinger av fondet
- Administrasjon av fondet

Vederlaget for alle tillatelser som tildeles fra 1.januar 2016 skal fordeles med 80% til kommunal sektor (dvs. fylkeskommuner og kommuner) og 20 % til staten, hvorav kommunal sektors andel fordeles gjennom havbruksfondet.

I tillegg er departementet kjent med at Stortinget under sin behandling har forutsatt en fordeling med 20 prosent til staten, 10 prosent til fylkeskommunene og 70 prosent til kommunene. Videre at det en naturlig forutsetning er at det kun er kommuner og fylkeskommuner med oppdrett av laks, ørret og regnbueørret i sine sjøarealer som bør ha krav på en del av havbruksfondet.

Fordelingsnøkkel mellom kommuner:

I høringsdokumentet er det skissert flere mulige fordelingsnøkler.

- Lik fordeling av inntektene mellom kommunene.
- Fordeling av inntektene etter eksisterende lokalitets-MTB (Maksimal Tillatt Biomasse)
- Fordeling av inntektene etter hvor store fysiske arealbeslag lokalitetene har i de ulike kommuner/fylkeskommuner.
- Fordeling av inntektene basert på slaktevolum som rapporteres inn på lokalitetsnivå, og at en derigjennom får et grunnlag for inntektsfordeling mellom kommuner/fylkeskommuner.

- Evt. andre fordelingsnøkler, evt. i kombinasjon med forannevnte? F.eks: Vektlegging av kommunenes klarering av nye lokaliteter, ulik vektlegging av tildelte nye lokaliteter, vektlegging i forhold til hvor økt konsesjons-MTB tas i bruk.

Departementet ber også om høringsinstansenes innspill på om incentiveeffekten (for å legge til rette for større produksjon) er tilstrekkelig ivaretatt ved fordeling fullt ut etter eksisterende MTB eller andre fordelingsnøkler, eller om kommuner som øker sin lokalitets-MTB gjennom nytildelinger eller utvidelser bør premieres ytterligere utover at de kan øke sin andel av fondet.

Størrelse og frekvens på utbetalinger fra fondet:

Departementet bemerker at hvorvidt inntekten skal føres i drifts- eller investeringsregnskapet vurderes ut fra de generelle regnskapsreglene for kommunesektoren, men forslaget i dette høringsnotatet legger opp til at inntektene for de berørte kommunene nå vil komme med jevne mellomrom. (Rådmannens merknad: Dette er et viktig kriterium for at inntektene kan brukes til kommunal drift.)

I høringsnotatet er det skissert følgende tre modeller for utbetaling fra fondet:

- Umiddelbar utbetaling. (Vederlagene for kapasitetsutvidelsene betales umiddelbart ut i sin helhet til kommuner/fylkeskommuner. Vil gi en ujevn inntektsstrøm. Forvaltningsmessig det enkleste alternativ.)
- Fast utbetaling. Denne modellen innebærer at det bestemmes et fast beløp som årlig utbetales fra fondet til fordeling blant kommunene. Modellen innebærer vanskeligheter i å fastsette riktig størrelse på utbetalingene, og mye midler bindes opp i fondet (rentetap?). Forvaltningsmessig krevende, men kan gi større forutsigbarhet til den enkelte kommune.
- Prosentvis utbetaling. Denne modellen innebærer at en fast andel av midlene i havbruksfondet utbetales årlig. Til forskjell fra modellen med fast utbetalingsbeløp vil størrelsen på utbetalingene variere med størrelsen på selve fondet, men sikrer samtidig en mindre varierende størrelse på utbetalingene enn modellen med varierende utbetaling. Denne modellen vil også gi forvaltningsmessige utfordringer, og midler vil til enhver tid stå ubenyttet.

Administrasjon av fondet.

Ved valg av utbetalingsmodellene «fast utbetaling» og «prosentvis utbetaling» forutsettes aktiv forvaltning av fondet i og med at deler av inntektene må holdes tilbake. Skal f.eks. ubrukte midler plasseres på bankkonto eller i verdipapirer, med ulike risiko for verdi tap/økning? Administrasjon vil holdes på et minimum dersom inntektene fordeles etter en fordelingsnøkkel med lokalitets-MTB, og utbetaling til berørte kommuner og fylkeskommuner skjer umiddelbart etter at midlene er kommet inn. Andre løsninger vil kreve mer administrasjon. Et alternativ hvor det opprettes en ny enhet – et havbruksfond i ordets rette forstand – som skal forvalte inntektene, vil være kostnadskrevende og kreve mest administrasjon.

I høringsnotatet er det videre foretatt enkelte beregninger og fordelinger mellom kommuner ved gitte forutsetninger på fordelingskriterier, vekstrater og vederlag for vekst. Ut fra tabellene ser det ut som om at Flatanger kommuner er den 10. største oppdrettskommune målt i forhold til andel av samlet lokalitets-MTB i landets oppdrettskommuner på anadrom laksefisk, med 1,67% av samlet MTB.

Vurdering

Fordeling mellom kommuner og fylkeskommuner

Med utgangspunkt i havbruksnæringas regionale ringvirkninger, samt at også fylkeskommunenes forvaltningsmessige oppgaver og arbeid med lokalitetsgodkjenning m.v., synes det fornuftig med en fordeling av framtidige inntekter mellom lokalt og regionalt nivå. Det knyttes ingen kommentarer foreslåtte fordelingsnøkkel mellom disse nivå.

Fordeling mellom kommuner:

Formålene med havbruksfondet oppfattes bl.a. å være:

- Stimulere kommuner/fylkeskommuner til fortsatt å legge til rette for videre vekst.
- Kompensere for kommunenes/fylkeskommunenes kostnader knyttet til å legge til rette for videre vekst.
- Kompensere for havbruksnæringens bruk av arealer og andre naturressurser i kommunene/fylkeskommunene.

Med utgangspunkt i angitte formål, spesielt det siste, synes det ikke urimelig at eksisterende arealbruk og produksjonspotensial i de ulike kommuner blir lagt til grunn som fordelingsnøkler mellom kommunene. Rådmannen mener det ville ha vært klart urimelig at det kun er framtidig vekst, f.eks. i ytterste konsekvens «lik fordeling mellom kommuner», som legges til grunn i fordeling av vekstinntektene. Kommuner som over lang tid har lagt til rette for vekst i havbruksnæringa, og har lagt til rette for utnyttelse vekstpotensialet, bør ut fra dette kompenseres. Rådmannen mener ut fra dette at til enhver tid eksisterende «Lokalitets-MTB», evt. i kombinasjon med en mindre vektlegging av «Slaktevolum», bør legges til grunn som fordelingsnøkkel. Rådmannen ser heller ikke at dette vil redusere kommunenes ønske om å legge til rette for videre vekst. Fordeling av inntekter fra havbruksfondet vil tvert imot bidra til økt fokus på tilrettelegging for videre vekst i alle kommuner, forutsatt at dette kan gjøres på en miljømessig bærekraftig måte.

Nasjonale eller regionale havbruksfond?

Departementet vil også ha tilbakemelding på dette spørsmål. Departementet mener at inntektene fra framtidige kapasitetstildelinger bør fordeles på alle fylkeskommuner og kommuner som har oppdrettsvirksomhet, uavhengig av om fylkeskommunen/kommunen ligger i et område hvor kapasiteten på konsesjonsnivå økes, reduseres eller holdes uendret. Med utgangspunkt i vurderinger foretatt i forrige punkt; «Fordeling mellom kommuner», vil rådmannen foreslå at Flatanger kommune støtter dette syn.

Størrelse og frekvens på utbetalinger fra fondet/administrasjon av fondet:

Gjennom kontinuerlig styrt planlegging og budsjettering av kommunal drift, er kommunene vant med å tilpasse seg varierende rammebetingelser. Med utgangspunkt i dette bør det ikke by på vesentlige utfordringer om utbetalingene er varierende og ikke kontinuerlige. Så lenge hver enkelt kommune tar høyde for dette, løses dette gjennom planmessig budsjettering og evt. gjennom fondsavsetninger i «gode inntektsår». Ut fra dette synes det mest formålstjenlig at administrasjon av havbruksfondet gjøres mest mulig enkel og kostnadseffektiv, og at det legges opp til umiddelbar utbetaling. En absolutt forutsetning for dette må imidlertid være at en slik

praksis og forvaltning av midlene ikke medfører at regjering legger begrensninger på kommunal bruk av midlene. Mao at midlene også kan benyttes til driftsoppgaver, f.eks. kystsonoplanlegging, og ikke bare knyttet til investeringsoppgaver.

Konklusjon:

Med utgangspunkt i vurderinger foretatt i høringsdokument, og av rådmannen i saksframstilling, avgir Flatanger kommune følgende høringsuttalelse.

- Det opprettes et nasjonalt havbruksfond.
- Det er ingen merknader til foreslåtte fordelingsnøkkel av inntektene mellom fylkeskommuner og kommuner.
- Ved fordeling av inntektene bør primært «lokalitets-MTB» legges til grunn, evt. kombinert med en mindre vektlegging på «slaktevolum».
- Forvaltning av havbruksfondet gjøres enklest mulig, gjennom at «umiddelbar utbetaling» legges til grunn. Dette er forutsatt at midlene som utbetales til kommunene defineres som helt frie inntekter og kan benyttes til både drift- og investeringsoppgaver i kommunene.

Rune Strøm
Rådmann